

**Swami Ramanand Teerth Marathwada University,
Nanded**

मानव अधिकार (Human Right)

**Syllabus of B.A. Second Year
(III & IV Semester)**

With Effect from June 2010

मानव अधिकार (Human Right)

2010 - 2011

बी.ए. द्वितीय वर्ष (सेमिस्टर — ३)

पेपर क्रं—५ मानव अधिकार आणि महिला सक्षमीकरण
(*Human Right and Womens Impowerment*)

अनुक्रमणिका

प्रकरण — १ महिला विकास : ऐतिहासिक पार्श्वभूमि

- + प्राचीन काळ
- + मध्ययुगीन काळ
- + आधुनिक काळ

प्रकरण — २ सामाजिक चळवळी

- + अर्थ व वैशिष्टे
- + सामाजिक चळवळीचे स्वरूप
- + सामाजिक चळवळीची कारणे

प्रकरण — ३ सामाजिक चळवळी आणि महिला सक्षमीकरण

- + दलीत महिला चळवळ
- + हुंडा विरोधी चळवळ
- + देवदासी चळवळ
- + लक्ष्मीमुक्ती चळवळ

प्रकरण — ४ महिलांचे राजकीय सक्षमीकरण

- + ७३ व ७४ वी घटना दुरुस्ती आणि तीचे महत्व

मानव अधिकार (Human Right)

पेपर क्रं—६ मानव अधिकार आणि वंचित समुह

(Human Right and Vulnerable Groups)

अनुक्रमणिका

प्रकरण — १ बालकामगार

- + बालकामगारांच्या समस्येचे स्वरूप
- + व्याप्ती
- + समस्येची कारणे
- + उपाय योजना

प्रकरण — २ विकलांग व्यक्ती

- + अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती
- + बालक, महिला आणि पुरुष

प्रकरण — ३ ज्येष्ठ नागरिक

- + अर्थ, स्वरूप
- + ज्येष्ठांच्या समस्या
- + स्वावलंबन, आरोग्य, सामाजिक प्रतिष्ठा व सहभाग

मानव अधिकार (Human Right)

2010 - 2011

बी.ए. व्दितीय वर्ष (सेमिस्टर — ४)

पेपर क्रं—७

अनुक्रमणिका

प्रकरण — १ महिला सक्षमीकरण

- + संकल्पना
- + अर्थ, स्वरूप
- + महत्व

प्रकरण — २ महिला सक्षमीकरणाचे विविध पैलू

- + सामाजिक
- + आर्थिक
- + राजकीय

प्रकरण — ३ स्त्रीवादाचे विविध दृष्टिकोन — स्त्रीवादाचा अर्थ

- + उदारमतवादी दृष्टीकोन
- + समाजवादी दृष्टीकोन
- + मार्क्सवादी दृष्टीकोन

प्रकरण — ४ शासन आणि महिला सक्षमीकरण विषयक आयोग

- + राष्ट्रीय महिला आयोग — रचना अधिकार व कार्य
- + महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग
- + महाराष्ट्र शासनाचे महिला विषयक धोरण

मानव अधिकार (Human Right)

बी.ए. व्दित्तीय वर्ष (सेमिस्टर – ४)

पेपर कं-८ मानव अधिकार आणि वंचित समुह

अनुक्रमणिका

प्रकरण – १ अनुसुचित जाती – जमाती

- + अर्थ, स्वरूप, उदय, विकास
- + समस्या व उपाय योजना

प्रकरण – २ अल्पसंख्यांक

- + अर्थ व स्वरूप
- + राष्ट्रीय नितीतत्वे
- + धार्मिक नितीतत्वे
- + सांस्कृतिक नितीतत्वे

प्रकरण – ३ आदिवासी

- + अर्थ व स्वरूप
- + समस्येची कारणे
- + विविध उपाय योजना